

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra anglického jazyka

Bakalářská práce

Dobrodružné příběhy z chmurného města

Fiony E. Higginsové

The Adventure Tales from the Sinister City by
Fiona Higgins

Vypracovala: Nikola Brušáková

Vedoucí práce: PhDr. Kamila Vránková, Ph.D.

České Budějovice 2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 29. 4. 2016

.....

Nikola Brušáková

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí své bakalářské práce PhDr. Kamile Vránkové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a připomínky, díky kterým jsem mohla tuto kvalifikační práci dokončit.

Anotace

Název: Dobrodružné příběhy z chmurného města Fiony E. Higinsové

Autor: Nikola Brušáková AJ-SV

Náplní práce bude charakteristika a interpretace díla Fiony E. Higinsové *Příběhy z chmurného města*, konkrétně románu pro děti *The Black Book of Secrets*, 2007 (*Černá kniha tajemství*). Teoretický úvod bude zaměřený na tradici dobrodružné a fantastické literatury a téma zkoušky jako potvrzení hrdinovy identity (Bachtin) a nastíní i specifickou funkci časoprostorových vztahů. Následující kapitoly, věnované literární analýze konkrétního románu, se pak budou zabývat konkrétními příklady rozvíjení této tradice v díle Higinsové.

Abstract

Title: The Adventure Tales from the Sinister City by Fiona E. Higgins

Author: Nikola Brušáková AJ-SV

This thesis deals with the interpretation of Fiona E. Higgins' stories *The Adventure Tales from the Sinister City*. The main attention is dedicated to the novel for children *The Black Book of Secrets*, 2007 (*Černá kniha tajemství*). The theoretical part of this thesis is concentrated on the tradition of adventure and fantasy literature and the theme of the test that confirms the identity of the hero (Bachtin), and it also delineates the specific function of time and space relations. The thesis focuses on the literary analysis of *The Black Book of Secrets*, with respect to the main characters and their identity.

Obsah

Úvod.....	1
1. Fantasy literatura.....	2
1.1. Definice <i>fantasy</i>	2
1.2. Vývoj <i>fantasy</i>	3
1.3. Typy <i>fantasy</i>	4
1.4. Častá záměna a rozdílnost <i>sci-fi</i> a <i>fantasy</i>	5
2. Fiona E. Higinsová.....	6
2.1. Život a literární inspirace.....	6
2.2. Dílo.....	8
3. <i>The Black Book of Secrets</i>	12
4. Tajemství chlapce Ludlowa Fitcha.....	15
4.1. První setkání v <i>Pagus Parvus</i>	17
4.2. Setkání s <i>Joe Zabbidouem</i>	18
4.3. <i>Ludlowovo</i> zasvěcení.....	19
4.4. Smíření <i>Ludlowa Fitcha</i>	24
5. Tajemství „důvěrného zastavárníka“ <i>Joea Zabbidoua</i>	29
5.1. <i>Poutník Joe Zabbidou</i>	29
5.2. <i>Zpovědník a psycholog Joe Zabbidou</i>	30
5.3. <i>Hrdina Joe Zabbidou</i>	31
5.4. <i>Nepřítel Joe Zabbidou</i>	32
5.5. <i>Joe Zabbidou jako posel z jiného světa</i>	36
6. Životy obyvatel vesnice <i>Pagus Parvus</i>	38
Závěr.....	40
Bibliografie.....	41

Úvod

Má bakalářská práce je věnována interpretaci díla britské autorky Fiony E. Higinsové, především její prvotiny, díla *The Black Book of Secrets*, jež řadíme do dětské fantasy literatury. Fantasy literatura se vyznačuje především nadpřirozenými prvky, mystičnem, tajemstvím a s ním spojeným dobrodružstvím. Jedním z hlavních cílů mé práce je interpretace díla, které má základ právě ve fantasy literatuře, ve spojení s motivem zkoušky a setkání.

V teoretické části přihlédnu k několika důležitým teoretickým textům, na jejichž základě budu vybraný román analyzovat. Ráda bych zmínila Michaila Michajloviče Bachtina a jeho dílo *Román jako dialog*, ve kterém se autor zabývá ideou zkoušky a setkání. Právě tyto motivy jsou jedny z hlavních motivů v díle Fiony E. Higinsové. Dále bych chtěla zmínit literární teoretičku Danielu Hodrovou a její dílo *Román zasvěcení*, ve kterém se věnuje iniciační zkušenosti, kterou ve své práci využívám především při definici vztahu mladého chlapce Ludlowa a jeho učitele a zasvětitelce Joea Zabbidoua. Jako další velmi důležité dílo, ze kterého jsem měla možnost čerpat, bych ráda zmínila *Literature for Children- Contemporary Criticism* (London, New York, 1992).

Druhá část mé práce je věnována interpretaci románu *The Black Book of Secrets*, kde se zabývám především typologií postav a jejich vztahy. Tato část bakalářské práce se věnuje také konfliktu mezi dobrem a zlem, například otázce, jak velkou moc mají lidské pomluvy v malé vesnici. V díle se také zaměřím, i přes odmítavý postoj autorky, na náboženské prvky, kterými je celé dílo inspirováno.

1. Fantasy literatura

1.1. Definice fantasy

Fantasy je všeobecné označení pro tzv. fantastickou literaturu, která se vyznačuje především tím, že není realistická. Mezi základní prvky patří fantaskní či smyšlené jevy, jako jsou např. užití magie nebo přítomnost nadpřirozených prvků. Definice pojmů, jako fantastický či fantastika se v průběhu let velmi měnil. Například na konci devatenáctého století bylo vnímání fantasy velmi negativní. Příkladem jsou definice, které můžeme naléztv *Ottově slovníku naučném*, kde jsou zmíněné pojmy definovány takto:

„Fantastický (z řec.). V slově tom význam slova fantasie (v.t.) sklesá na stupeň nižší a vztahuje se jen k obrazivosti, a to k nezřízené; znamená tolik jako výstřelek obrazivosti, nevyrovnaný, podivínský, nehorázný, neúměrný, nejasný, nevymezený, těkavý, zákonům logické správnosti odporující, pravděnepodobný, od skutečnosti se vzdalující, blouznivý, přemrštěný apod. (...)“¹

„Fantastika(z řec.), říše nezřízené obrazivosti, bytnost fantastické mysli.“²

Je tedy zcela zřejmé, že na počátku byl postoj k fantasy záporný. Je ale důležité si uvědomit, že během dvacátého století došlo ke změně vnímání tohoto žánru. Příkladem je názor na fantastiku známé americké literární kritičky Kathryn Humeové, která se ve svém díle *Fantasy and Mimesis* zabývá právě pojetím tohoto žánru a přichází s novým úhlem pohledu:

„Navrhuji tedy jinou základní formulaci, a to, že literatura je výsledkem dvou impulzů. Jedním je mimésis, touha napodobovat skutečnost, popisovat události, osoby, situace a předměty tak uvěřitelně, aby ostatní mohli sdílet vaši skutečnost; druhým impulzem je fantazie (fantasy), touha změnit skutečnost – ať už to bereme jako únik z nudy, hru, vizi, touhu po něčem chybějícím nebo potřebu po metaforických obrazech.“³

Fantasy tedy definuje jako „něco“, co vybočuje z klasické reality.

¹ OTTO, Jan. Ottův slovník naučný: Ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí, str.11, 1895

² OTTO, Jan. Ottův slovník naučný: Ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí, str.12, 1895

³ HUME, Kathryn. *Fantasy and Mimesis*, New York, 1984

Dalším autorem, který se zabýval pojmem fantasy, byl např. Ondřej Neff, který se k žánru vyjadřuje takto: „ *Ve fantasy vrcholí napětí mezi romantickou citovostí a racionalismem naprostým vítězstvím citu.* “⁴

S odkazem na teoretickou studii Michaila Michajloviče Bachtina o vývoji románu lze říci, že fantasy navazuje na dobrodružnou prózu a funguje na základě zkoušek a setkání.

„ (...) setkání může být žádoucí nebo nežádoucí, radostné nebo truchlivé, někdy může být strašné a také může být ambivalentní. V různých kontextech se dá motiv setkání rozličně slovně formulovat. Může nabýt polometaforického nebo čistě metaforického významu, může se konečně stát i symbolem (leckdy značně hlubokým). (...) “(Bachtin, 1980)

Ve fantasy dílech se také často setkáváme s bájnými bytostmi, démony či čaroději. Stejně tak je tomu i v díle Fiony E. Higinsové *The Black Book of Secrets (Černá kniha tajemství, 2007)*, kde jako jedna z hlavních postav vystupuje záhadný zastavárník Joe Zabbidou oplývající zvláštními schopnostmi. Fantastické příběhy se velmi často odehrávají ve snových světech, či světech, kde fantazie pozměňuje realitu. Jedním z velmi uznávaných autorů fantasy je např. J. R. R. Tolkien, který ve svých dílech poukazuje na snový svět jako na možnou alternativu reálného světa. A právě tento autor byl jedním ze vzorů spisovatelky F. E. Higinsové již v jejím útlém věku. Je tedy možné, že i díky jeho dílům se autorka vydala směrem fantastické literatury.

1.2. Vývoj fantasy

Co se týče vývoje tohoto žánru, můžeme pouze diskutovat o tom, jak daleko sahají jeho kořeny. Existují spekulace, které tvrdí, že fantasy je jedním z nejstarších žánrů vůbec. Mezi nejstarší považovaná fantastická díla patří například *Epic of Gilgamesh (Epos o Gilgamešovi)*, Homérova *Odyssea*, či kniha *The Book of a Thousand Night and a Night (Pohádky tisíce a jedné noci)*, která byla základem pro sepsání příběhů o Aladinovi či Sindibádovi. Jakási obdoba fantasy vlastně vznikala v obdobích, kdy si lidé nedokázali vysvětlit určité jevy. A právě únik lidí od reálného života do světa snů a fantazie dal za vznik nejruznějším prastarým mýtům, legendám, a nakonec i pohádkám. Tím se fantastická literatura stala nedílnou součástí lidských životů, což vyjadřuje i výrok Carla Junga: „*All the*

⁴ NEFF, Ondřej. 1995:22

works of man have their origin in creative fantasy. What right have we then to depreciate imagination?“(Jung)

Nejvíce se žánr fantasy vyvíjel od třicátých let dvacátého století a to především v časopisech, kde byla publikována tzv. nenáročná literatura. Již jsem také zmínila autora J. R. R. Tolkiena, který svým dílem *The Lord of Rings (Pán Prstenů)* silně ovlivnil fantastickou literaturu v padesátých letech dvacátého století. Vedle množství nejrozumnějších spekulací týkajících se vývoje fantasy existuje i velká škála rozdílných názorů na tento žánr. Tím se zabývá např. Peter Hunt ve svém díle *Alternative Worlds in Fantasy Fiction*. Poukazuje na to, že hodně autorů se spíše ostýchá uvolnit se při vytváření fantastického díla a raději se přizpůsobí momentálním trendům.

1.3. Typy fantasy

Existuje velké množství subžánrů fantasy. Velmi často je však bereme spíše jako opěrné body pro odlišení různých děl. Je ale důležité si uvědomit fakt, že většina knih je jakýmsi mixem více typů fantasy, a proto se většinou nedá u díla přesně určit jeden jediný druh. Mezi nejznámější typy patří tzv. vysoká fantasy, historická fantasy, romantická fantasy, hrdinská fantasy, městská fantasy, magický realismus, temná fantasy a další. Konkrétně v díle *Černá kniha tajemství (The Black Book of Secret)* se, dle mého názoru, mísí městská fantasy, magický realismus a částečně i temná fantasy.

Městská fantasy

Městská fantasy se vyznačuje příběhem, který se odehrává v jednom určitém městě, ve kterém zároveň dochází i k hlavní zápletce. Stejně tak je tomu i v díle Fiony E. Higinsové, kdy na počátku příběhu dochází k zápasu mezi hlavním hrdinou Ludlowem Fitchem (Ladivojem Flígreem) a jeho rodiči, který ho nakonec donutí z města uniknout. Autorka zde poukazuje také na jakési odlidštění ve vztahu rodičů a dětí.

Magický realismus

Jak jsem již zmínila, v díle se objevují i prvky magického realismu, a to v prolínání magie do současného, reálného světa. Malý kapsář Ludlow se ocitá ve vesničce Pagus Parvus, kde se dále rozvíjí hlavní zápletka a seznamuje se se záhadným zastavárníkem Zabbidouem, který je postavou typickou pro magický realismus. I přesto, že Joe Zabbidou není kouzelník, jeho schopnosti v lidech vyvolávají pocit magie a nadpřirozena.

Temné fantasy

Některé z příběhů, které se objevují v zastavárníkově knize, se mohou zdát jako příběhy s prvky temné fantasy. Vyprávění lidí o jejich osudech často zní až hororově. Zde vidíme i temnou tvář fantasy, kdy je svět nemilosrdný a krutý.

1.4. Častá záměna a rozdílnost sci-fi a fantasy

Velmi často se objevují názory, že sci-fi a fantasy jsou jeden a ten samý žánr. Opak je však pravdou, a to především díky rozdílnosti jejich obsahů. Zatímco science-fiction se zabývá jevy, které se v budoucnosti mohou stát skutečností a jsou to jevy fakticky vypočitatelné, fantasy je charakterizováno především přítomností nadpřirozena, mystična a magie.

Je pravdou, že v poslední době dochází čím dál častěji k prolínání těchto dvou rozdílných žánrů. O této problematice se můžeme dočíst např. v jednom z článků internetového magazínu *Fantasy Magazine*, který popisuje, že čtenáři velmi často debatují o tom, co je vůbec sci-fi a co fantasy, a jaká je skutečná hranice mezi těmito dvěma žánry. Institut *Henderson Institute of Knowing Knowledge* rozlišil tři základní úrovně science-fiction- Hard Science Fiction, Soft Science Fiction a Science Fantasy. A právě science fantasy je žánr, který vzniká spojením sci-fi a fantasy literatury. Autor článku science fantasy dokonce doslova nazývá jako „*the poor bastard child of science fiction*“ (www.fantasy-magazine.com), čímž dává jasně najevo svůj nepříliš kladný názor na spojení těchto žánrů.

2. Fiona E. Higginsová

2.1. Životopis

Fiona E. Higginsová, narozená 1968, je autorkou anglického původu. Své dětství však strávila v Irsku. V jednom z mnoha rozhovorů uvádí, že jako malá spatřila přízrak ducha, což ji přiblížilo k touze po poznání tajemna a této tematiky. Dnes žije i se svou malou dcerkou na jihovýchodě Velké Británie v hrabství Kent. Studovala Holy Rosary National School, poté Dominican College ve Wicklow. Tato novodobá autorka dětské literatury se stala opravdu velkým překvapením jak pro značnou řadu kritiků, tak i pro samotné čtenáře. Ne nadarmo je označována jako nově vycházející hvězda dětské fantasy literatury.

Ne vždy byla Fiona E. Higginsová spisovatelkou na plný úvazek. Do roku 2000 působila jako učitelka na základní škole v Londýně. Učitelská praxe se mírně promítá i do Fioniných děl, kde se snaží čtenářům přiblížit určitá historická fakta dané doby. Např. v knize *The Black Book of Secrets* popisuje brutální trhání zubů, či krádeže mrtvých těl z hrobů, což byly praktiky, které byly pro osmnácté a devatenácté století zcela běžné. Po ukončení učitelské profese přispívala svými krátkými články do novin či na internet. Nakonec se stala velice uznávanou spisovatelkou, která byla nominována na několik literárních cen z oblasti dětské literatury.

Fiona E. Higginsová je velmi často označována jako nová J.K. Rowlingová, jejíž knihy o mladém hrdinovi Harry Potterovi dobyly dětský, ale dokonce i dospělý knižní svět. Fiona na toto srovnání reaguje v jednom ze svých rozhovorů:

„I guess reviewers of the book make the comparison with Rowling because of the magical and fantastical elements to my writing. But every writer is different and just as J.K. Rowling has her style, I also have mine.“.(Higgins, 2008)

V rozhovoru samozřejmě uvádí i fakt, že přirovnání k tak významné autorce dnešní doby je pro ni velkým komplimentem. Na druhou stranu poukazuje i na jedinečnost každého spisovatele a jeho díla.

Literární inspirace

Stejně, jako u řady dalších autorů, i zde přichází otázka, čím nebo kým byla Fiona E. Higinsová ovlivněná. Co ji přimělo k tomu, aby se věnovala žánru fantasy, a jací autoři ji inspirovali? Nebo ji momentálně ovlivňuje i místo, kde žije? Je totiž známé, že dům, ve kterém autorka přebývá, je stavba z 15. století, která se stala svědkem mnoha nejrůznějších lidských osudů. Můžeme tedy říci, že nejen dílo Higinsové, ale i její život je plný tajemství a tajemna.

Při bádání po faktorech či lidech, kteří Fionu ovlivnili, jsem narazila na článek, ve kterém se k dané věci vyjadřuje sama autorka. Své vyprávění začíná tím, že je srovnávána nejen s J. K. Rowlingovou, ale i s velmi známou autorkou Enid Blytonovou. Na rozdíl od porovnání s Rowlingovou, Higinsová potvrzuje, že Enid Blytonová sehrála v jejím dospívajícím věku zásadní roli a že její knihy ji silně ovlivnily. Byly to knihy plné dobrodružství, mystična a fantastických příběhů, ve kterých byla vždy alespoň trocha magie a nadpřirozena. Zajímavý je také fakt, že Enid Blytonová byla původně, stejně jako Fiona E. Higinsová, učitelkou na základní škole, která čas od času přispěla svými články do novin či magazínů. Kromě vyřknutí velké úcty vůči Enid Blytonové se Higinsová také vyjadřuje k tomu, jestli má či nemá v oblibě horory:

„Many readers and reviewers think it is horror-style influences which feature in my writings. In fact I can't bear to watch horror films now or read that genre of writing. It was a short phase in my life, which passed as I got older.“ (Higgins, 2008)

Jako další ovlivňující elementy uvádí množství historických knih a své dětství prožité v Irsku. Dále také období viktoriánské éry v Anglii, která ji naprosto uchvátila především v oblasti literatury. Pokud je řeč o literatuře ve viktoriánském období, je zcela na místě zmínit tzv. kritický realismus, který byl typický tím, že poukazoval na život člověka ve společenských souvislostech – ať už to byly kladné či záporné situace. Právě kritický realismus je typickým znakem děl Charlese Dickense, který byl jedním z dalších autorů, kteří ovlivnili autorčinu tvorbu. Ona sama ve svých dílech poukazuje na situace ve společnosti dané doby. Během viktoriánské éry nedošlo pouze ke vzniku kritického realismu, ale také ke zrodu vědecko-fantastické literatury a rozvoji fantastické literatury. Zde bych ráda poukázala na dalšího autora, který mohl hrát důležitou roli pro Fionu E. Higinsovou a jehož

jméno je sir Henry Rider Haggard- spoluzakladatel žánru fantasy a člověk, který jako jeden z prvních autorů zakomponoval do svých děl mystiku, okultismus a nadpřirozené prvky. Všechny tyto znaky můžeme najít i v dílech Fiony E. Higginsové.

Higginsová také mluví o náboženství. Uznává, že náboženské prvky v dílech mohou být důležité a mohou tak pomoci vytvořit jakési osobité dílo, ovšem odmítá fakt, že by ona sama do svých děl určité náboženské prvky zakomponovávala záměrně. Velmi striktně tento fakt popírá především v diskuzi o díle *The Black Book of Secrets*, kde mnozí čtenáři hledají souvislost mezi postavami zastavárníka Zabbidoua a Ježíše Krista.

„No prizes for drawing parallels between Joe and Jesus. Joe can't perform miracles, but he's charismatic, he offers redemption for past wrongdoings and, while people hail him as a saviour to start with, they eventually round on him for not telling them what they want to hear.“(Higgins, 2008)

Reakce Fiony E. Higginsové na dané téma byla velmi stručná a jasná: „Not religious, no.“(Higgins, 2008)

2.2. Dílo

Jak jsem již zmínila, Fiona E. Higginsová se stala velkým překvapením jak pro čtenáře, tak i pro řadu literárních kritiků. Z nenápadné paní učitelky ze základní školy, která čas od času přispěla svým článkem do novin, se stala spisovatelka na plný úvazek. Fiona E. Higginsová vyrazila čtenářům dech především svou prvotinou, knihou *The Black Book of Secrets- Tales from the Sinister City*, která byla vydána v roce 2007. Dílo se setkal s kladným ohlasem ze stran kritiků a bylo přeloženo do čtrnácti světových jazyků. Díky své první knize byla Fiona E. Higginsová dokonce nominována na prestižní literární cenu *The Waterstone's Children's Book Prize*. V roce 2008 autorka vydala další knihu s názvem *The Bone Magician- Tales from the Sinister City*. Je běžné, že knihy jednoho autora na sebe navazují svými příběhy, a proto by se dalo očekávat, že i kniha *The Bone Magician* bude pokračováním *The Black Book of Secrets*, vezmeme-li v potaz i fakt, že knihy mají společný titulek *Tales from the Sinister City*. Fiona E. Higginsová se však rozhodla pro ne zcela tradiční způsob a opět, v dobrém slova smyslu, šokovala fanoušky svým neobyčejným literárním citem. Autorčino druhé dílo není pokračováním její první knihy. Higginsová

zvolila mnohem rafinovanější způsob, jak své čtenáře zaujmout. Příběh knihy *The Bone Magician* se odehrává zároveň s příběhem knihy *The Black Book of Secrets*. „*The Bone Magician* is E. F. Higgins's *paraquel* (a portmanteau of 'parallel' and 'sequel') to the 2007 release *The Black Book of Secrets*. (...)“⁵ Během následujících dvou let Higginsová vydala další dvě knihy s názvem *The Eyeball Collector* a *The Lunatics Curse*. Obě tato díla opět nesou titulek *Tales from the Sinister City*. Všechny tyto čtyři knihy mají mnoho společných prvků. Jedním z nich je např. výběr hlavní postavy. Ať už se bavíme o té či oné knize, hlavním hrdinou je vždy mladý chlapec, na kterého čekají nejrůznější nástrahy, tajemství, nová setkání a zkoušky. Právě téma zkoušky je jedním z hlavních témat, které se v příbězích F. E. Higginsové vyskytují. Kromě hlavního, mladého hrdiny se v dílech objevují i postavy nepříjemných, charakterově zvrácených, protivných spoluobčanů.

V dílech Higginsové je jasně zřetelná inspirace Dickensem, o které jsem se zmiňovala již výše. Velmi často se v jejích dílech setkáváme s problematikou chudí versus bohatí lidé. Autorka poukazuje na to, že lidé z nižších vrstev musejí často podstoupit věci, které jsou proti jejich přesvědčení, víře a zdravému rozumu. To vše jen pro to, aby se měli alespoň trochu dobře. Na druhé straně pak popisuje „smetánku“, která absolutně nezná existenční problémy a která nižší vrstvu pouze využívá pro svůj blahobyt.

Jako další zajímavý a velmi poutavý znak, který je typický pro Fionina díla, je styl vyprávění příběhu. Příběh nikdy není vyprávěný pouze jednou osobou. Higginsová vždy volí vyprávění příběhu z několika úhlů pohledu. Např. v knize *The Black Book of Secrets* jsou dva typy vypravěče. Jako první svůj pohled na věc přestavuje chlapec Ludlow Fitch, a jako druhý vypravěč je zde „někdo nestranný“, kdo vypráví příběh reálně a objektivně. V knize *The Bone Magician* dokonce nacházíme tři perspektivy vyprávění- pohled chlapce Pina, dále pohled ohyzdného žurnalisty Deodona Snoada a nakonec opět pohled nestranného, objektivního vypravěče. Myslím si, že tato čtyřdílná série je napsána skutečně velmi poutavě a velice promyšleným způsobem.

⁵Review: *The Bone Magician* by F. E. Higgins [online]. In: . [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.readinasinglesitting.com/review-the-bone-magician-by-f-e-higgins/>

Dále bych ráda zmínila další tři díla Fiony E. Higginsové. Jedno z nich- *The Perfect Enemy*- bylo vydáno v roce 2012. Autorčina pátá kniha je dalším skvělým, napínavým příběhem, který je plný záhad, tajemství a nástrah, které čekají na mladého chlapce.

„*The Perfect Enemy is part of the HEROES series - created with series editor Frank Cottrell Boyce and specifically written to engage and captivate less confident readers. An epic adventure packed full of action and cliff-hangers that boys and girls will not be able to put down.*“⁶

Tzv. *HEROES* je série krátkých povídek a her, které jsou určené především pro mladé chlapce. V příbězích nechybí dobrodružství a fantazie. Cílem série *HEROES* není pouze možnost uniknout do světa fantazie, ale i se naučit novým situacím, které mohou nejednoho mladého chlapce potkat.

V roce 2013 vydala autorka dvě knihy patřící do nové série *The Phenomenals*. První z nich- *The Phenomenals- A Tangle of Traitors*- je kniha vyprávějící příběh, který se odehrává ve městě plném zvláštních lidí. Obyvatelé města jsou pověřiví podivíni, kteří věří kartám. Hlavní hrdinové tohoto díla jsou kapsář Vincent, tajnůstkář Folly, bohatá dědička Citrine a Jonah. Pro Fioniny příběhy je charakteristické, že mají netypické a zajímavé, možná až zvláštní, postavy. Stejně tak je tomu i v této knize. Zmíněná „čtyřka“ totiž není vůbec obyčejná. V knize čtenáře zaujme tajemný rým: „*The Giant, the Huntress, the Rich Girl, the Thief: these haphazard heroes will save us from grief.*“⁷Druhý díl nové série Fiony E. Higginsové se nazývá *The Phenomenals- A Game of Ghouls*. Kniha má opět strhující příběh plný tajemství a nevšedních hrdinů, kteří se musejí potýkat s řadou různých zkoušek.

Vedle nadpřirozených jevů a mystických prvků jsou pro díla Fiony E. Higginsové typické také podrobné popisy. Ať už jsou to popisy charakteru či vzhledu postavy, nebo města, stavby či místnosti, Higginsová vždy docílí toho, že čtenář se cítí, jakoby v knize skutečně byl a dané postavy či stavby sám viděl. Díky detailním popisům autorka navozuje

⁶Perfect Enemy (Heroes). In: Goodreads.com [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <https://www.goodreads.com/book/show/15743758-perfect-enemy>

⁷HIGGINS, Fiona E. *The Phenomenals: A Tangle of Traitors*. Macmillan Children's Books, 2013. ISBN 0330507559

správnou atmosféru, která je pro její díla velmi důležitá. Příkladem je úryvek z první kapitoly knihy *The Black Book of Secrets*:

„I was lying on the cold earthen floor of a basement room lit by a single candle, no more than an hour's burning left. Instruments of a medical nature hung from hooks in the beams. Dark stains on the floor suggested blood. But it was the chair against the opposite wall that fully confirmed my suspicions. Thick leather straps attached to the arms and the legs were there for one purpose only: to hold down an unwilling patient.“(Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Po přečtení několika řádků Fioniny knihy se člověk rázem ocitá v příběhu, který sám prožívá, představuje si situace, místa i postavy. Díky popisům je čtenář neustále v jakémisi lehkém napětí, kdy očekává rozuzlení problémů nebo odhalení tajemství.

Dalším charakteristickým prvkem příběhů Fiony E. Higinsové je přirovnání, které opět slouží k vyšperkování a doplnění popisu dané situace či osoby, a tím pádem dopomáhá k již zmiňovanému navozování atmosféry v díle. V knize *The Black Book of Secrets* se nachází velké množství přirovnání. Jako jeden z příkladů mohu uvést např. krátký úryvek z knihy, kdy mladý chlapec Ludlow Fitch vypráví o své cestě, kdy je na útěku před svými rodiči: *„ (...) he inside snoring like a bellows (...)“* (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

3. The Black Book of Secrets

The Black Book of Secrets (Černá kniha tajemství) je prvotina autorky Fiony E. Higinsové, díky které tato velmi schopná spisovatelka dobyla knižní svět. Jelikož knihu řadíme do dětské fantasy literatury, je zřejmé, že se Higgins stala velice oblíbená především u dětských čtenářů. Ale co víc, autorčina kniha se dočkala skutečně nevídaného ohlasu i v dospělém literárním světě. Dílo bylo vydáno v roce 2007, bylo přeloženo do čtrnácti světových jazyků, bylo nominováno na prestižní literární cenu *The Waterstone's Children's Book Prize* a dokonce vyhrálo cenu *CBI Bisto Book of the Year Honour Award*.

Už samotný název knihy vypovídá o tom, že příběh je plný tajemství a záhadných momentů. Další fakt, který poukazuje na to, že kniha nejspíš nebude plná komediálních prvků, je i grafické pojetí samotného obalu knihy. Skutečnou zvědavost ve mně vyvolal i text psaný na začátku knihy:

„I came across Joe Zabbidou's Black Book of Secrets and Ludlow Fitch's memories in a rather curious manner. They were tightly rolled and concealed within the hollow of a wooden leg.“

I zde se opět projevuje umění Higinsové nalákat čtenáře pomocí pár vět a získat si tak jejich pozornost po zbytek příběhu. Autorka dokáže vyvolat pocit touhy po odhalení tajemství. Myslím si, že kniha *The Black Book of Secrets* by mohla být označená také jako tzv. román s tajemstvím, který podrobněji rozebírá ve své práci *Teorie prózy* autor Viktor Šklovskij. Myslím si, že autorčinu práci přesně vystihuje fakt, že „je důležitý jak bod, kde záhada začíná, tak i bod, kde se řeší“. (Šklovskij, 2003) Šklovskij také tvrdí, že zauzlení hádanky dává možnost upozornit na způsob jejího řešení, kdy se samotná hádanka stává pro čtenáře zajímavější a tím pádem je celý dej mnohem napínavější. To samé platí i u Higinsové, která se snaží udržet čtenářovu pozornost právě tímto způsobem.

Uspořádání románu

Román *The Black Book of Secrets* je rozdělen do několika základních částí. Na jedné z prvních stran se nachází autorčino věnování. Své první dílo, a stejně tak i následující díla, věnuje své malé dceři Beatrix. Pro vyjádření využila latinský citát: „*Non mihi, not tibi, sed nobis.*“, což v překladu znamená „*Ne pro mě, ne pro tebe, ale pro nás.*“

Po věnování následuje úvod, ve kterém autorka vypráví, jak se dostala k sepsání tohoto příběhu. Již samotný úvod je zahalený do tajemství, čímž autorka navazuje na tradici anglického gotického románu. Zároveň se Higginsová vyjadřuje k tomu, že si nečiní nárok na autorství příběhu, které samozřejmě přenechává hlavním hrdinům:

„I pieced the story together in the way I thought best. I like to think I stayed as close to the truth as I could with the few facts I had. I do not claim to be the author of this story, merely the person who has tried to reveal it to the world.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Jak již bylo zmíněno, následuje celkem čtyřicet šest kapitol. Zde bych ráda upozornila i na způsob, jakým je kniha vyprávěna. Kapitoly se od sebe odlišují především úhlem pohledu. První úhel pohledu patří mladému chlapci jménem Ludlow Fitch (Ladivoj Flígr). Kapitoly nesoucí jeho subjektivní pohled na události se vždy nazývají „*The Memoirs of Ludlow Fitch*“. Druhý úhel pohledu patří nestrannému vypravěči, který vypráví příběh objektivně a bez jakéhokoli zaujetí. Každá kapitola, která nám vybarvuje tajemství zapsané v záhadné knize, se nazývá *Extract from the Black Book of Secrets*. Začátek těchto kapitol je vždy stejný. Každý příběh začíná představením konkrétní osoby, která dorazila ke zpovědi.

Nejen, že příběh této knihy je neobyčejný, ale i na jejím konci nacházíme něco navíc, což znamená, že naše pozornost neupadá ani na konci knihy, kdy už jsme vlastně dočetli hlavní příběh. Po čtyřiceti šesti kapitolách plných hrůzných zážitků a tajemství, před závěrečnými slovy autorky, se dostáváme k dovětku knihy, ve kterém Higginsová ve zkratce popisuje, co se dělo dál ve vesnici po skončení příběhu v knize. Tato část knihy se věnuje především tomu, že nakonec pro obyvatele vesničky Pagus Parvus vše dobře dopadlo i přesto, že dobrému konci musela předcházet smrt jedné z postav knihy. Autorka se nám tímto snaží ukázat, že i všechno zlé a špatné bývá také pro něco dobré.

Po dovětku v knize následují závěrečná slova samotné autorky. Část závěru bych zde ve své práci ráda citovala. Tato slova totiž nejsou jen koncem první knihy Higginsové, ale jsou i jakýmsi začátkem dalšího příběhu.

*„Of course, this is not the end of the story. Where did Ludlow and Joe go? What small village or town or city was next to play host to the Secret Pawnbroker and his apprentice? These questions turned over and over in my head and I knew I had to find the answers. To this end I travelled to a country deep in the heart of the northern mountains until I reached the ancient village of Pachpass. (...)“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)*

Stejně tak jako z úvodních slov je patrné i z těch závěrečných, že autorka se snaží navodit čtenáři takový pocit, že ona sama je součástí příběhu, což, dle mého názoru, dodává neobyčejný nádech celé knize.

Ani závěr není část, kterou je autorčina kniha zakončena. Na úplném konci knihy si můžeme přečíst několik stránek s dodatky, bez kterých by dílo Higginsové nebylo úplné. Řeč je o čtyřech dodatcích, které dovysvětlují dané pasáže knihy.

4. Tajemství chlapce Ludlowa Fitcha

Tento mladý chlapec je jednou z hlavních postav a zároveň i vypravěčem tohoto příběhu. Ludlow Fitch (Ladivoj Flígr) je chlapec, u kterého můžeme pozorovat skutečně velký vývoj, především co se týče vyspělosti a duševní stránky. Chlapec prochází velkou řadou zkoušek, se kterými se musí vypořádat a které zároveň odhalují jeho výdrž, vůli a odhodlání. Na počátku příběhu je Ludlow popisován jako typická dickensovská postava – mladý chlapec, který vyrůstá ve špatném sociálním prostředí s rodiči, kterým není cizí, aby prodali své vlastní dítě. Právě konflikt Ludlowa a jeho rodičů je jedna z prvních zkoušek, která na mladého chlapce čeká. Rodiče chlapce jsou chudí, zlí a velice vypočítaví lidé, kteří jsou ochotni udělat cokoli proto, aby dostali nějaké peníze. Příkladem je chlapcův zážitek, kdy se vzbudí na zubařském křesle a místní zubař Barton Gumbroot (Barton Škubal) se mu chystá vytrhnout zdravé zuby, ze kterých budou mít Ludlowovi rodiče snadný výdělek.

„Pa dragged me to my feet. He had me in an iron grip, my arm wrenched up behind my back. Ma held me by the hair. I looked from one to the other. Their grinning faces were only inches away from mine. I knew I should not look to them to save me.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Ráda bych poukázala na velmi nepříjemnou situaci, do které rodiče malého chlapce dostali. Ludlow prožil velmi frustrující setkání, které se na jeho osobnosti samozřejmě podepsalo. Právě motiv setkání souvisí s veškerými zkouškami, které na Ludlowa čekají. Tímto motivem se podrobně zabývá Michail Michajlovič Bachtin ve svém díle *Román jako dialog*.

V románu Higginsové se motiv setkání stává hlavním symbolem, kdy každé Ludlowovo setkání symbolizuje jeho další zkoušku.

Bachtin také poukazuje na to, že, *je třeba upozornit na těsné sepětí motivu setkání s takovými motivy jako odloučení, útěk, nabytí, ztráta, sňatek apod. (...)“* (Bachtin, 1980) Přesně tak je tomu i v díle *The Black Book of Secrets*. Ludlowovo setkání s krutým zubařem Bartonem Gumbrootem z Kozí uličky zapříčinilo to, že se malý chlapec nakonec rozhodl pro velmi radikální řešení své špatné situace související s jeho rodiči. Shledání s tímto netvorem pro něj bylo poslední kapkou utiskování od svých rodičů, a tak se rozhodl z města utéci.

Chlapcův útěk se tak stal vyvrcholením frustrujícího zážitku, který kvůli chamtivosti a bezpáteřnosti svých rodičů musel prožít. Kvůli tomuto hrůznému setkání tak na útěku dochází i k vážnému odloučení. Pro Ludlowa není vůbec jednoduché opustit své rodné město, ani rodiče, které má i přes všechny jejich chyby stále rád. Na druhou stranu díky útěku pociťuje silnou úlevu, protože ví, že mu rodiče už nemohou ublížit. Zajímavý je fakt, že i přes krutost matky a otce, je jim Ludlow vlastně vděčný za svůj život, což vysvětluje ve svém vyprávění:

„ (...) And I would have died there if it had not been for Ma and Pa. They saved me, thought it was not their intention, when they delivered me, their only son, into the hands of Barton Gumbroot. This act of betrayal was possibly the greatest single piece of luck I ever had. Ma and Pa's diabolic plan brought about the end of one existence and the beginning of another: my life with Joe Zabbidou. “ (Higgins, The Black Book of Secrets, 2007)

Během tohoto krátkého vypravování mě velmi zaujal silný kontrast, který zde Higginsová použila. Chlapec svým rodičům vyjadřuje dík za to, že přežil, ale zároveň poukazuje na fakt, že ho zachránili vlastně díky tomu, že s ním měli ďábelské plány, během kterých by nejspíš ani přežít nemusel.

Malý Ludlow, vyděšený, ale zároveň šťastný, že unikl nebezpečí, se tak vydává na svou cestu. Jak již bylo zmíněno, chronotopem cesty se důkladněji zabýval právě Michail Michajlovič Bachtin, který opět poukazuje na spojitost s motivem setkání:

„ Mimořádně důležitý význam má úzká souvislost motivu setkání s chronotopem cesty („životní cesty“): na cestě obvykle dochází k nejrozličnějším setkáním. Také v chronotopu cesty se srůst prostoročasových určení rýsuje s touž výjimečnou zřetelností a jasností. V literatuře má chronotop cesty obrovský význam: málokteré dílo se zcela obejde bez variací motivu cesty a mnoho děl je na chronotopu cesty, setkání a příhod, ke kterým cestou došlo, přímo založeno. “ (Bachtin, 1980)

“ (...) cesta nebývá nikdy pouhou cestou, ale pokaždé je buď celou životní poutí, anebo přinejmenším její částí; volba jedné z cest znamená volbu životní cesty, rozcestí představuje vždy mezník v životě folklórního člověka; odchod z otcovského domu do světa a

návrat domů jsou obvykle fázemi různých lidských věků (do světa se vydává mládenec, domů se vrací muž); znamení, která hrdina na cestě nachází, předznamenávají jeho osud apod. Proto je románový chronotop cesty tak konkrétní, organický a tak hluboce jej prostupují folklórní motivy.“(Bachtin, 1980)

Právě ve svých definicích Bachtin poukazuje na to, že odchod z domova či pozdější návrat jsou různými fázemi lidského života. Stejně tak je tomu i u malého Ludlowa, který je na počátku úplně nové životní fáze. Bachtin zmiňuje také znamení, která na hrdinu při jeho cestě čekají a ovlivňují tak jeho osud. Myslím si, že ve chvíli, kdy Ludlow naskočil na projíždějící kočár, byl jeho osud zpečetěn a že právě kočár je zde symbolem jeho započatého putování. Můžeme pouze diskutovat o tom, jestli to, že ve chvíli, kdy se Ludlow před svými rodiči stěží dobelhal na most, kde právě neznámý kočár projížděl, byl osud nebo pouze souhra náhod. Jisté ale je, že tento moment mu absolutně změnil život. Během jízdy si však chlapec uvědomuje, že jeho cesta je bez cíle: „(...) *but at the time of travelling my destination was out of my hands. At last the carriage stopped outside a large house (...)*“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

4.1. První setkání v Pagus Parvus

Po několika hodinách strávených na cestě do neznáma se chlapec ocitá v malé vesničce Pagus Parvus, kde ho čeká velká spousta dalších setkání a zkoušek. Zjišťuje, že dopravní prostředek, který využil pro svou cestu, patří Jeremiahovi Ratchetovi (Jeremiáš Krocht). Zatím ale netuší, že o tomto muži ještě hodně uslyší. V momentě, kdy Jeremiah Ratchet kočár opustí, na Ludlowa čeká jedna z prvních malých zkoušek v této vesničce. Jakmile chlapec zjistí, že je kočár prázdný, okamžitě podlehně pokušení a zvyku ze svého minulého života (*ve městě se Ludlow živil jako kapsář*) a ihned vnitřek vozidla prohledá a vykrade.

„I took the opportunity to jump down and sneak a look in the cab, wherein I found a leather purse, a fringed printed silk scarf and a pair of gloves. (...) The purse contained only a few pennies but it was a start.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

S touto zkouškou, ve které Ludlow bohužel neuspěl, souvisí i první důležité setkání ve vesnici Pagus Parvus: „*I got out and saw the young girl standing in the doorway looking*

straight at me. There was a slight smile on her face and her eyes held mine for a long second. “(Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007) I přesto, že shledání s mladičkou Polly bylo jen krátké, později velmi ovlivní chlapcův život.

4.2. Setkání s Joe Zabbidouem

Když se Ludlow vydával na svou cestu, netušil, že již brzy pozná člověka, který radikálně změní jeho život. Řeč je o tajemném muži jménem Joe Zabbidou, který do malé vesničky dorazil o chvíli později, než Ludlow. Právě čas zde hraje také velmi důležitou roli. Časem se zabývá již zmiňovaný Michail Michajlovič Bachtin, který poukazuje na důležitou spojitost mezi časem a lidským životem, a také se zabývá otázkou času a logiky:

„ (...) tento čas člověka a celý jeho život do hloubky a nesmazatelně poznamenává. Zároveň je to však čas dobrodružný - čas mimořádných, kromobyčejných událostí, podléhajících náhodě a pravidlu náhodné stejnočasosti a různocasosti.“ (Bachtin, 1980)

„ Logika náhody se zde ale podřizuje jiné, vyšší logice, jejíž je i součástí. (...) Moc náhody a její iniciativa jsou však omezeny, náhoda vládne jen na území, které jí bylo vyhrazeno.“ (Bachtin, 1980)

Bylo osudem Ludlowa a Joea, aby se setkali? Byla to snad náhoda podřízená vyšší logice? Můžeme zde opět pouze diskutovat a domnívat se, proč se zrovna tyto dvě osoby setkaly. Jisté ale je, že jejich životy už nebudou nikdy jako dřív.

První setkání Ludlowa a Joea neproběhlo v příliš přátelském duchu. Zvědavý Ludlow záhadného muže sledoval až na kopec k malému obchůdku, ve kterém se Joe ubytoval.

„ ‘Why are you spying on me?’ asked Joe in the sort of voice that demanded an answer without delay. Joe had the boy in such a grip that he was half choking on his collar and his feet were barely touching the ground. He tried to speak, but fear and shock had rendered him unable.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Dle mého názoru bylo setkání malého chlapce z města a záhadného zastavárníka to nejdůležitější a nejzásadnější z celé knihy *The Black Book of Secrets*.

Po nepříjemném setkání Ludlow zůstává u Joea Zabbidoua, který je pro něj stále jednou velkou neznámou. Je to člověk, který je velmi záhadný a tajemný. Ludlow zjišťuje, že Joe je zastavárník. Dozvídáme se, že chlapec již jednoho zastavárníka znal. Jmenoval se Lembart Jellico a byl to člověk, který byl k Ludlowovi vždy velmi vstřícný, milý a pokaždé mu nabídl svou pomoc, když bylo potřeba. Z vyprávění malého Ludlowa je patrné, že nikdy neměl vzor ve svých rodičích, kteří ho pouze trápili a využívali. Je ale zajímavé, že i když dítě nemá svůj vzor právě v otci či matce, samo si jej začne hledat jinde- stejně tak, jako Ludlow. V dřívější době pro něj byl vzorem jeho blízký přítel, zastavárník Jellico. Nyní nachází Ludlow Fitch nové útočiště u zastavárníka jménem Joe Zabbidou. Přestože ho mírně děsí, vzhlíží k němu a vnímá ho jako autoritu, u které se cítí v bezpečí.

„So, when Joe said that he was a pawnbroker I was pleased. He seemed different from Mr. Jellico and I knew that Pagus Parvus was nothing like the City, but I felt safe. I thought I knew what to expect.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

4.3. Ludlowovo zasvěcení

Přesto, že chlapec u Joea Zabbidoua bydlí, nic o něm neví. Netuší odkud přišel, co ve vesnici dělá, proč dorazil právě sem a ani jaké má plány. Joe mu situaci nijak neulehčuje tím, že mu o sobě nic neprozrazuje a nevypráví mu nic, z čeho by o něm Ludlow mohl zjistit něco více. Ludlow je jako každé dítě velmi zvědavý, avšak Joe mu často na jeho otázky ani neodpoví nebo odpoví na něco úplně jiného.

Z příběhu je však patrné, že Joe si mladého chlapce, „oťukává“ a připravuje ho na to, aby mu mohl svěřit jedno ze svých tajemství. První náznak zastavárníkova testování, a tedy i Ludlowova zkoušení, můžeme zpozorovat v situaci, kdy se Joe chlapce ptá, co umí. Zjišťuje, jestli umí psát a číst. Ludlow ovládá obě tyto činnosti. V této části příběhu tedy je první náznak Ludlowova vývoje. Jak chlapec uvádí v jednom ze svých zápisů, neměl původně vůbec v plánu Joeovi o sobě říkat pravdu. Nachází se tedy opět na jakési pomyslné hranici mezi dobrem a zlem, v tomto případě mezi pravdou a lží. Uvědomí si, že lží by nic nezískal, a proto Joeovi vypráví o tom, jak ve městě kradl, aby přežil. Avšak Ludlow se zde ukazuje nejenom ve špatném světle, ale i v dobrém. To, že se živil jako kapsář určitě není dobré. On sám to však nevnímá jako přílišný hřích vzhledem k tomu, že bez kapsařiny by nejspíš ve

městě zemřel hladu. Na druhé straně vypráví Joeovi i o pěkných chvílích strávených s již zmíněným zastavárníkem Jellicem. Právě během tohoto vyprávění lze poznat dobrý charakter malého chlapce, který s vděčností mluví o příteli, jenž ho naučil spoustu věcí, včetně čtení a psaní. Je zde tedy patrný posun v jeho mysli- již to není jen pouhý kapsář, který myslí pouze sám na sebe. Je to mladý chlapec, který myslí na přítele, vzpomíná na něj a je mu velmi vděčný. Tuto chvíli, kdy se Ludlow Joeovi vlastně niterně otevírá, lze vnímat jako zásadní moment, který přiměl samotného Joea k tomu, aby Ludlowa zasvětil do svého malého tajemství:

„ *‘Write this,’ he said and dictated a couple of sentences, which Ludlow wrote carefully before handing back the paper to be examined. (...) When he was certain that Joe was asleep Ludlow pulled out the purse he had stolen from the carriage and hid it behind a loose brick in the wall. Then he took the paper and read it once again: ‘My name is Joe Zabidou. I am a Secret Pawnbroker.’* “ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Téma zasvěcení je jedním z hlavních předmětů zkoumání známé literární teoretičky Daniely Hodrové. Zde bych ráda zmínila její dílo *Román zasvěcení*, kde se Hodrová danému tématu věnuje podrobněji. Ve svém díle Hodrová rozděluje postavy na pohyblivé a nepohyblivé. Postavy nepohyblivé neboli pasivní pro svou práci nejsou důležité tak, jako pohyblivé. Jsou to postavy aktivní, „něco konající“, které jsou Hodrovou označovány jako tzv. „adepti zasvěcení“: „*Adept zasvěcení je ten, který se vydal na cestu (...). Okamžik vstupu nebo přechodu z jednoho světa do druhého je pro tuto postavu mimořádně významný.*“ (Hodrová, 1993) Vstup z jednoho světa do druhého můžeme u díla *The Black Book of Secrets* chápat jako přechod Ludlowa ze svého starého života do života nového.

„*Adept je ten, který se vydává na cestu, který přestupuje zákaz, překonává hranici, sestupuje do hloubky, proniká z vnějšího prostoru lesa do vnitřního prostoru zámku. Jeho údělem je pohyb – skutečný či pomyslný (duševní).*“ (Hodrová, 1993)

S ohledem na teorii Daniely Hodrové lze říci, že Ludlow je typickým adeptem zasvěcení. Chlapec překonává nejen jednu hranici, ale minimálně dvě, i přesto, že jsou zcela rozdílné. Ludlow překonává strach ze svých rodičů, pokouší se jim vzepřít- vydává se na útěk. Dále vlastně překonává i hranice samotného města, ze kterého odchází a nakonec

překonává strach z neznámého, protože se vydává na nejistou cestu bez cíle. Pokud bychom se měli zaměřit na skutečný či pomyslný (duševní) pohyb u Ludlowa, je zcela zřejmé, že tato postava vykonává jak pohyb skutečný⁸, tak i pohyb duševní. Jak již bylo zmíněno, pro chlapce nebylo jednoduché vzepřít se svým rodičům, rozhodnout se pro útěk, a postavit se tak na své vlastní nohy. Díky tomu můžeme u mladého chlapce zaregistrovat počáteční duševní postup.

„Adeptova cesta k zasvěcení spočívá v přechodu od jednoho protikladu k druhému, z jedné krajiny do krajiny opačné, z lesa na zámek, z prostoru blízkého, známého, volného, nehlubokého, otevřeného, prázdného, pozemského, vnějšího do prostoru vzdáleného, cizího a cizokrajného, těsného, hlubokého, uzavřeného, plného, nezemského (podzemního či nebeského), vnitřního.“ (Hodrová, 1993)

Opět bych ráda poukázala na Ludlowovu cestu z města do vesnice Pagus Parvus. Chlapec se vydává ze svého rodného města, které je mu blízké a známé do vesnice, která je pro chlapce prostorem cizím a zároveň i vzdáleným od jeho domova.

Ludlow žijící se záhadným zastavárníkem se stává jeho učněm a dozvídá se spoustu zcela nových věcí. Jednou z nich je například vysvětlení toho, proč Joea zajímalo, jestli chlapec umí číst a psát. Jeho úkolem je totiž zapisovat příběhy lidí z vesnice Pagus Parvus do Černé knihy tajemství. Díky tomuto vysvětlení dochází k pochopení pojmu „důvěrný zastavárník“. Chlapec zjišťuje, že Joe je člověk, který nabízí lidem vykoupení jejich tajemství.

„Joe’s voice was soothing and full of promise. ‘Pawn your secret and free yourself of its terrible burden.’ (...) Obadiah was a little bemused from the drink, and from Joe’s eyes and his soft voice. His head felt as if it was slowly sinking underwater. ‘You mean you will buy my secret? But why?’ (...) ‘It’s my business,’ said Joe. ‘I am a pawnbroker.’“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Na první pohled by se mohlo zdát, že v celém procesu vykupování lidských tajemství bychom mohli najít nějaký háček. Stejně jako dnes, ani v dřívější době nebylo nic zadarmo, a

⁸ Chlapec se vydává na cestu, odjíždí pryč z města

proto byli lidé překvapení Joeovou nabídkou. Ten je ale vždy ujistil, že jeho nabídka je slušná, bez háčků a podvodů a že jejich tajemství u něj bude v naprostém bezpečí- pokud to oni sami nebudou chtít jinak.

„ ‘But if I pawn it then must I claim it back? If I don’t, you will have the right to sell it. And if you sel lit, then i tis no longer a secret. ‘Obadiah liked to make life easy by thinking in a simple and logical fashion. ‘Ah,’ exclaimed Joe. ‘I think you will find my terms quite agreeable. If you wish to reclaim your secret, you pay what you took plus a little extra. If not, I will keep the secret for you for as long as you want, a lifetime if that is your wish. In fact, if you never reclaim it, I will hold it until you are in the grave and beyond, and then I doubt you wold care so much. ‘ “ (Higgins, The Black Book of Secrets, 2007)

Jak jsem již zmínila, Ludlow je pověřený zapisováním všech tajemství do Černé knihy tajemství, kterou mu Joe svěřil. Chlapec se tak dostává do situace, kdy musí být velmi zodpovědný. Ludlow nese svou zodpovědnost nejen za Černou knihu tajemství, ale také za tajemství všech lidí, kteří přišli k této zpovědi. Zde je opět patrná inspirace náboženstvím, kdy Higginsová využívá symbol zpovědi. Zde opět dochází k duševnímu růstu mladého chlapce. Jeho mistr s ním nejedná jako s malým dítětem, ale naopak mu dává pocit důležitosti a již zmíněné zodpovědnosti. Joe je tak nejen jeho mistrem a učitelem, ale zároveň jeho vychovatelem, díky kterému Ludlow pomalu, ale jistě dospívá. Díky své přítomnosti u všech zpovědí nešťastných obyvatel vesničky Pagus Parvus, Ludlow zjišťuje velmi důležitý fakt. Uvědomuje si, že každý člověk se během svého života může dopustit jak dobrého, tak i zlého skutku. Ať už záměrně, či naopak. Zjišťuje, že chybovat je v životě člověka zcela normální, avšak velmi důležité je, jestli svých činů později litujeme nebo ne. Pro chlapce je důležité i poznání, že nic není jen černobílé.

Velmi ráda bych zmínila část příběhu, kdy na chlapce v rámci jeho výchovy čeká další zkouška. Je to zkouška jak jeho zodpovědnosti, tak i trpělivosti a vůle. Jednoho dne Joe Ludlowovi oznámí, že se vydává na krátkou cestu mimo vesničku, ale že se brzy vrátí. Pověří ho samozřejmě hlídáním Černé knihy, ale i tím, aby dohlédl na celý obchod. Čtenáře může fascinovat styl, jakým Joe k chlapci přistupuje. Jedná s ním tak, že Ludlow absolutně netuší, že se ocitá před další zkouškou. Ba naopak má opět pocit důležitosti a zodpovědnosti. Již při chlapcově zasvěcení a seznámení s tajemnou knihou Joe Ludlowa upozornil na to, aby knihu

neotvíral, nelistoval v ní, a hlavně, aby nečetl předešlé příběhy, které jsou v ní zapsané. Po zastavárníkově odchodu za Ludlowem přichází do obchodu mladička Polly, aby se ukryla před sněhovou vánicí a mrazem. Po krátké konverzaci se Ludlowa ptá, kde je „ta kniha s tajemstvími“. Chlapec stroze odpovídá, že je schovaná, ale bohužel jeho pohled zavadí o místo, kde se kniha nachází. Dívka toho využívá a vrhá se tam. Polly vyndá knihu zpod matrace a snaží se přemluvit Ludlowa, aby se do ní společně podívali.

*„She pulled it out, jumped on to the bed and held it out of Ludlow’s reach. ‘Let’s have a look then,’ she said mischievously, waving it above her head. ‘There must be some interesting tales in here.’ ‘No,’ said Ludlow desperately, ‘it’s forbidden. Joe says so.’ Polly laughed. ‘Joe’s not here, in case you hadn’t noticed. What harm would it do?’ “ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)*

Ludlow se zde dostává do situace, kdy je opět na jakési pomyslné hranici. Na jedné straně chce být zodpovědný a dodržet slovo, které dal Joeovi. Nechce zradit jeho důvěru. Na druhé straně je silné pokušení dozvědět se něco více z tajemné knihy. Tato zkouška je opravdu velmi těžká. Bohužel, Ludlow nakonec podlehá pokušení a naléhání ze strany mladičky Polly, knihu otevírá a společně si přečtou jeden z příběhů. I přesto, že Higginsová odmítla jakékoliv spojení díla s náboženstvím, nemohu si odpustit poznámku, že tato situace, kdy Ludlow selhal na základě dívčina naléhání, ve čtenářích může evokovat jeden ze základních náboženských příběhů o Adamovi a Evě. Stejně tak, jako Polly Ludlowovi, tvrdila i Eva Adamovi, že se nikdo nedozví, když ochutnají jablko ze stromu a že se jim nemůže stát nic špatného. Ludlow, stejně jako Adam, podlehl ženskému hlasu naléhání a vlastní zvědavosti. Je důležité zmínit, že i když Ludlow zkoušku nezvládl a podlehl svému pokušení, trápí ho svědomí a uvědomuje si, že neudělal správnou věc.

*„I had plenty of time to think about what Polly and I hade done and by the fourth day I had managed to convince myself that I need not have worried. After all, no one had come to any harm. (...) At the back of my mind was the nagging doubt that Joe had set a trap for me and, although it hurt me to think that he didn’t trust me, it was worse to know that he was right.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)*

Ludlow se snaží si sám pro sebe své selhání nějak obhájit. Také si uvědomuje, že tato situace byla nejspíš jednou z nejtěžších zkoušek ze strany jeho mistra. Zde vidíme jeden z dalších posunů chlapce, kdy se dál vyvíjí a dospívá.

Po dobu, kdy byl Joe z vesnice pryč, Ludlow také přemýšlel o tom, proč Joe dává lidem peníze za jejich příběhy a nic za to nechce. Neviděl v tom žádnou výhodu, která by vystávala pro samotného zastavárníka, a vlastně ani pro něj. Když se Joe vrátil domů ze své cesty, Ludlow se osmělil a zeptal se ho: „*But the book, the money. You give all the time. What do you get back?*“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007) Vzhledem k chlapcově minulosti kapsáře, kdy byl vlastně zvyklý jen brát, nedokázal pochopit, proč tohle všechno Joe vůbec dělá.

„*It doesn't have to be about taking. Don't you think it's enough to give? Why should I expect anything in return? (...) You've seen their faces,*“ Joe continued. *‘You know how they feel when they come at midnight and how they feel when they leave. Why should I want more than that?’*“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Postupem času si ale začal uvědomovat podstatu všeho, co Joe podnikal či vytvářel. Začal nacházet zalíbení v tom, že člověk udělá něco dobrého a nic za to nečeká. Myslím si, že tento moment je typickým příkladem toho, že Joe chlapce vychovává a že chlapec jej bere jako svou autoritu. Ludlow nepochopil danou situaci, a proto se zeptal zkušenějšího a moudřejšího Joea. Ten mu bez váhání odpověděl a podal mu vysvětlení, jako správná autorita.

4.4. Smíření Ludlowa Fitcha

Dle mého názoru je celý příběh jakousi linií dospívání hlavního hrdiny. Čtenář je tak svědkem přerodu z malého chlapce ve vyspělého muže, alespoň co se týče duševní stránky. Dospívání dítěte není nikdy jednoduchá věc, a právě proto je tak moc důležitý vzor či autorita, kterou si Ludlow našel ve svém „důvěrném zastavárníkovi“. Myslím si, že nejsilnější fáze Ludlowova dospívání se vyskytuje na konci celého příběhu. Chlapec se každý den setkává s nejhrůznějšími tajemstvími různých lidí. Každý příběh je neobyčejný, tajemný, smutný či hrozivý. Ráda bych ale zmínila pasáž z příběhu, kde se objevuje jakýsi náznak toho, že i Ludlow má své tajemství.

*„‘Ooh, yes, I bet he has a secret or two.’ Polly moved a little away from the fire and looked directly at Ludlow. ‘Do you?’ Ludlow frowned. ‘Me? No. What do you mean?’ ‘Don’t get your pants in a pickle,’ Polly teased. ‘I was only asking. I suppose you don’t need to sell your secrets, with that Joe pays you.’ ‘Hmm,’ said Ludlow, thinking of a way to change the subject.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)*

Na fakt, že by Ludlow také mohl mít své vlastní tajemství, poukazuje především jeho reakce na dívčinu otázku. Je ihned podrážděný, chce změnit téma jejich rozhovoru. Naštěstí pro něj se o detaily dívka nijak nezajímá.

Na konci příběhu se Ludlow společně s Joem vydávají na další cestu. Rozhodli se opustit malou vesničku Pagus Parvus. Během svého putování mají čas na důvěrný rozhovor, kdy se Ludlow konečně dozvídá bližší informace o svém mistrovi. Poté se dostávají do jeskyně, skrze kterou přicházejí do místnosti, která je plná popsanych, ale i prázdných nepopsaných Černých knih tajemství. Ludlow je nadšený a zároveň vyděšený, šokovaný. Joe mu vysvětluje, že „důvěrných zastavárníků“ existuje více a že toto místo je jakousi základnou pro jejich knihy. Jaké je Ludlowovo překvapení, když se zde setkává se svým dávným přítelem z města, s panem Jellicem. Díky tomu mu dochází, že i on je jedním z „důvěrných zastavárníků“. Chlapec si také uvědomuje, že všechny události, které se seběhly od jeho útěku, nebyly pouhou náhodou. Vše se událo tak, jak mělo a jak to bylo naplánované. Jeden z nejdůležitějších momentů konce příběhu je ten, kdy Joe přistupuje k chlapci a podává mu jeho vlastní Černou knihu tajemství.

*„‘A Black Book? Of my own?’ I was more than a little dazed. ‘It’s not an easy life,’ said Joe thoughtfully, ‘I think you know that, but it has it’s own rewards. If you do not wish to pursue it, now is the time to say so.’“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)*

Dochází k dalšímu zasvěcování mladého chlapce. Tentokrát Joe Ludlowa zasvěcuje do svého řemesla a nabízí mu možnost, kdy může jít v jeho stopách. V tu chvíli si mladičký Ludlow uvědomuje fakt, že se nenachází v místnosti, která je zasvěcená pouze tajemství.

Toto místo je zasvěcené také osudu.⁹ „*This room was not just about secrets, it was about Fate. And Joe, this tall wild-haired man, was an instrument of Destiny. He was the key to my future.*“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Díky tomuto zjištění chlapec souhlasil, že se chce vydat na cestu „důvěrného zastavárníka“ a pokračovat tak v Joeově stopách. Chlapec je dostatečně vyspělý na to, aby se sám rozhodl o své budoucnosti, a nesl tak zodpovědnost za svůj život a zároveň i za tajemství cizích lidí.

Moment, kdy se Ludlow rozhodl pro vykonávání řemesla „důvěrného zastavárníka“, je další klíčová chvíle v tomto příběhu. Chlapec netuší, že nyní je před ním ta nejtěžší zkouška.

„*Joe delved into the bag again and pulled out the ink and the quill. (...) I was confused. 'But who down here shall tell his secret to us?' Still holding my book he opened it on the first page. 'You will, Ludlow,' he said. 'The first story in your first Black Book will be your own.'* (...) *'It is time for you to give up your secret.'*“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Jak je výše zmíněno, první tajemství v jeho knize bude jeho vlastní tajemství. A je tomu skutečně tak. Jak se domnívala mladičká Polly, i Ludlow má své tajemství, které tíží jeho mysl. Se svým tajemstvím opustil rodné město i své rodiče a doufal, že zapomene. Jeho svědomí a strach o otce ho však donutily pamatovat si každý detail toho, co se stalo. Chlapec vypráví o dni, kdy utekl z města. Mluví o již zmíněném hrůzném zážitku u krutého zubaře Burtona Gumbroota a o tom, jakou bolest mu byli schopni způsobit jeho vlastní rodiče kvůli pár lahvím alkoholu a penězům. Ludlow popisuje situaci, kdy se mu podařilo uniknout ze zubařského křesla ven na ulici. Vypráví Joeovi o tom, jak se cítil jako šťvaná zvěř, která má za zády své nepřátele. O to horší prožitek to pro chlapce byl, když si uvědomil, že tito „lovci“, kteří ho chtěli chytit, byli jeho vlastní rodiče. Naneštěstí pro Ludlowa se otci podařilo chytit ho za nohu a svalit na zem.

⁹ Ludlow si tento fakt uvědomil i díky mozaice, která se nacházela v místnosti. Na jejím okraji byly vyobrazeny tři staré ženy- sudičky. Jedna z nich je u kolovrátku a přede nit života. Druhá tuto nit odměřuje a třetí ji na konci nůžkami přestihne.

Chlapec popisuje souboj, který s otcem svedl. Jeho otec se snažil chlapce uškrtit, ale touha žít byla pro Ludlowa tak silná, že se dokázal ubránit. Najednou měl navrch Ludlow a pod krkem držel otce on. V této části svého vyprávění také popisuje, proč ho nakonec pustil. Byl to přece jeho otec. Ať byl, jaký chtěl, Ludlow ho měl rád a bral ho jako svou krev a jako rodinu. Otcův pohled prosící o slitování způsobil, že se ho Ludlowovi zželelo. Bohužel, ze strany chlapcova otce byl smutný pohled pouhou hrou, díky které se mohl na Ludlowa opět vrhnout. Situace byla pro chlapce naprosto hroživá- jeho matka a „krůťas“ zubař se pomalu, ale jistě blížili a jeho otec ho začal opět škrtit. Ludlow si byl vědomý, že když se nebude bránit, zemře. Aby se vymanil z otcova sevření, vrazil do něj loktem a vši silou ho strčil z příkrého břehu řeky.

„No,‘ he cried, ‘Nooo,‘ before landing on his back in the dark waters of the Foedus. I watched in disbelief as she sucked him under in a matter of seconds. (...) ‘Pa,‘ I whispered and for a second I was rigid with stock. (...) I murdered my own father, Joe. Whatever he had done to me, surely he didn’t deserve that. I could have saved him.“ (Higgins, The Black Book of Secrets, 2007)

Ludlow si nyní uvědomuje, že přes všechna nejčernější tajemství, která slyšel, je to jeho to největší a nejzávažnější ze všech. Za celou dobu, kdy žil u Joea, se trápil ve svých myšlenkách vzpomínkami na otce a na moment, kdy mu ublížil. Jak sám přiznal během své „zpovědi“, zdálo se mu o této situaci každou noc. Jeho svědomí tížilo to nejčernější tajemství. Zde bych ráda poukázala na fakt, jak těžké a nepřirozené je pro děti dostat se do konfliktu s dospělým člověkem, o to více s vlastním rodičem. Dítě nedokáže v naprostém poklidu zpracovat takovou situaci, jakou musel zpracovat právě Ludlow.

Kromě neskutečného traumatu z dětství, kdy ho rodiče trápili a utiskovali ho, si nesl ještě další šrám na duši, a to ten, že sám sebe považoval za vraha svého otce. Nejtěžší je pro něj především to, že netuší, jestli otec přežil nebo skutečně zemřel. Netuší, jestli se na něj otec zlobí, pokud je živý. Pocit nejistoty v něm vyvolává až frustrující myšlenky. Je důležité podotknout, že odpovědnost za vše, co se odehrálo při chlapcově útěku z města, nenese odpovědnost on, ale právě jeho rodiče společně s krutým zubařem. Oni dopustili, aby došlo k situaci, kdy chlapec musel bojovat o svůj vlastní život.

Higginsová zde velmi dobře nastínila jeden z nejhorších podvodů, jaký vůbec může existovat, a tím je podvod v boji. Ludlowův otec během potyčky předstíral prohru kvůli tomu, aby na chlapce mohl nakonec zaútočit. A to je skutečně velmi podlé jednání. Joe chlapce ujišťuje, že otec jistě nezemřel a opět ho upozorňuje na fakt, že každý člověk se může dopustit chyby. Myslím si, že je důležité zmínit, že Ludlowovi se díky „zpovědi“ velmi ulevilo. Začal si také připouštět fakt, že otec může být naživu. Také si vzal k srdci slova Joea Zabbidoua, že každý z nás může chybovat a že je více než jisté, že tuto chybu chlapec neudělal záměrně. Zde vidíme skutečně zřetelný duševní posun chlapce. V momentu, kdy se smíří se vším, co se v jeho minulém životě stalo, dochází k velkému duševnímu klidu a rovnováze. Čtenář je tak svědkem toho, že mladý chlapec z města psychicky dospěl v dospělého muže. Díky svému smíření tak Ludlow může pokračovat dál ve své nové cestě životem.

5. Tajemství „důvěrného zastavárníka“ Joea Zabbidou

Další velmi důležitá postava tohoto příběhu je již několikrát zmiňovaný „důvěrný zastavárník“ Joe Zabbidou. Joe je člověk velice záhadný. Ve velké spoustě lidí vzbuzuje strach, respekt, ale samozřejmě i sympatie. Tato postava má v příběhu Fiony E. Higginsové několik zásadních rolí, o kterých bych se ve své práci ráda zmínila.

5.1. Poutník Joe Zabbidou

Joe Zabbidou byl jeden z prvních lidí, se kterým se Ludlow seznámil ve vesničce Pagus Parvus. Stejně jako později pro ostatní obyvatele byl tento muž pro Ludlowa velkou neznámou. Vzbuzoval v něm strach, ale zároveň silný respekt. Chlapec poukazuje na jasný rozdíl mezi sebou a Joem Zabbidouem- Joe nebyl na útěku. Tím pádem mu ale v hlavě vyvstává velká spousta otázek. Jak se najednou ocitl ve vesnici? Odkud přišel? A proč vlastně přišel do Pagus Parvus? Byla to náhoda nebo se chtěl Joe dostat právě do této vesnice? „*Unlike me, he wasn't fleeing. He had a purpose but kept it well hidden.*“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007) Jedna věc je ale jistá a to ta, že Joe, stejně jako Ludlow, cestoval. Vydal se na svou cestu, i když nevíme odkud. Zde, na počátku celého příběhu, bychom mohli postavu „důvěrného zastavárníka“ vnímat jako představitele poutníka.

„Poutník: muž, žena, dítě či celá skupina. Jejich cesta je plná překážek, lidí, událostí, ale také i samoty, rozjímání a zkoumání sebe samotného. Mohou putovat za nějakým cílem, kterým se může stát jakákoli věc, skutek či místo. A nebo také putují bezcílně. Pouze pro nové poznatky, vědomosti a proto, aby si udělali nový obrázek o tomto nekonečném světě.“¹⁰

Ráda bych poukázala na výše zmíněné výrazné protiklady, které jasně vidíme i u postavy Joea Zabbidoua. Na jedné straně je jeho život plný lidí¹¹ a také překážek.¹² Na straně druhé je Joe člověk, který toho moc nenamluví, někdy si povídá sám se sebou a velmi často se uzavírá do svých vlastních myšlenek.

¹⁰Unium CZ: Obraz poutníka v literatuře. Unium CZ [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: <http://www.unium.cz/>

¹¹ Prakticky každý den se dostává do styku s lidmi. Především za účelem zpravědi.

¹² Někteří obyvatelé vesnice Pagus Parvus nesou velmi těžce, že je Joe u lidí nejprve oblíbený, a proto se mu snaží nejrůzněji znepříjemňovat život.

„Joe seemed to be talking to himself, reassuring himself that he had done nothing wrong. 'I have always paid a fair price,' he muttered. (...) Joe closed his eyes. 'Dum spiro, spero,' he said. 'While I breath, I hope.'“ (Higgins, The Black Book of Secrets, 2007)

Právě díky častému rozjímání může Joe na čtenáře působit i jako jakýsi filozof dumající nad dobrem a zlem a nad lidskými vlastnostmi. To, jestli Joeova cesta byla bez cíle či nikoliv, nelze na počátku celého příběhu příliš dobře definovat. Ovšem v průběhu vyprávění, a především na konci knihy zjišťujeme, že záměr Joeovy cesty skutečně existuje. Vše vysvětluje Ludlowovi na konci příběhu, kdy ho zasvěcuje do nového tajemství. Odkrývá mu místo, kde se ukládají všechny Černé knihy tajemství nabízí mu možnost pokračovat v jeho řemesle.

Je velmi zajímavé, že Joeova role poutníka nevyplývá pouze ze začátku příběhu. Stejně tak je tomu i v závěru, kdy se opět vydává na svou další cestu- tentokrát společně s Ludlowem. Jeho cesta má tentokrát svůj cíl, který ale nakonec změní právě kvůli chlapci. A tak opět započíná pout' bez jasného cíle.

„ 'Are you leaving?' 'Indeed I am. I think Pagus Parvus can do without me now.' (...) 'I think we shall go to the City,' he said. 'There are many there who might benefit from our services.' 'Do we have to? I had no desire as yet to return to that despicable place.' 'We are masters of our own destiny, Ludlow,' said Joe. 'We can go wherever we choose.'“ (Higgins, The Black Book of Secrets, 2007)

5.2. Zpovědník a psycholog Joe Zabbidou

Jak jsem již zmínila, existuje skutečně mnoho rolí, které záhadný Joe v příběhu Higginsové ztvárňuje. Vzhledem k jeho řemeslu „důvěrného zastavárníka“ bychom mohli jeho úlohu ve vesničce Pagus Parvus vnímat i jako funkci jakéhosi zpovědníka, či dokonce kněze. Velmi častým motivem tohoto příběhu je motiv zpovědi, který je typickým náboženským znakem. Lidé přicházejí do obchodu k Joeovi, aby mu řekli svá tajemství a ulevili tak svému svědomí. Tím pádem se vlastně Joe dostává do již zmíněné pozice kněze, který pomáhá hříšným duším z vesnice. Paradoxem je, že skutečný kněz Stirling Oliphaunt, který by měl obyvatelům vesnice věnovat svůj čas, dělá přesný opak. Jediné, co má tento člověk společného s funkcí kněze, je fakt, že se neustále odvolává na Boha. To je ale bohužel

vše. V Pagus Parvus je farářem již dvacet let a za celou dobu si zvykl na to, že lidé od něj nic nechtějí. Holduje vínu a utrácí církevní peníze, což by správný kněz jistě dělat neměl.

„For twenty years Stirling Oliphaunt had looked at himself in the mirror every morning (usually not far off noon) and congratulated himself on his posting to Pagus Parvus. A man of his ilk couldn't have asked for a better job- his ilk being that of a lazy, slovenly boor whose purported belief in higher powers furnished him with an easy living.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Navíc se velmi přátelí s Jeremiahem Ratchetem, který ho chodí pravidelně každý čtvrtek navštěvovat. Společně se opíjejí a vysmívají se obyvatelům vesnice Pagus Parvus. Dalším paradoxem je, že pokud přijde někdo ke zpovědi k pravému faráři, tedy ke Stirlingu Oliphauntovi, musí zaplatit odpustky, zatímco lidé přicházející k Joeovi peníze za zpověď dostanou. Opět bych ráda upozornila na to, že i přes odmítavý postoj Higginsové vůči náboženskému podtextu v jejím díle, může čtenář vycítit jakousi kritiku církve. Myslím si, že Higginsová v knize *The Black Book of Secrets* skrytě kritizuje pokrytecký způsob života církve a skrze postavy Stirlinga Oliphaunta a Joea Zabbidoua poukazuje na to, jak by ve skutečnosti faráři a jim podobní neměli a měli fungovat.

Pokud bychom se chtěli držet prohlášení Fiony E. Higginsové, že její dílo nemá s náboženstvím co dočinění, mohli bychom postavu Joea Zabbidoua místo ke knězi přirovnat například k psychoterapeutovi. Zpověď by tak nepůsobila jako náboženský motiv, ale jako určitý druh terapie, během které Joe, jakožto terapeut, naslouchá problémům vesničanů, kteří by zde byli v roli pacientů. Vyskytuje se zde však jediný rozdíl mezi skutečným psychoterapeutem a Joem. Skutečný psychoterapeut si za schůzku se svým pacientem účtuje peníze. Na rozdíl od něj Joe lidem za jejich „sezení“ platí.

5.3. Hrdina Joe Zabbidou

Myslím si, že je důležité zmínit fakt, že obyvatelé vesnice Pagus Parvus Joea vnímají také jako hrdinu. Nejen kvůli tomu, že jim pomáhá, ale i kvůli jeho charakteru. Joe je velmi přátelský člověk, který si vesničany dokázal získat svou vstřícností. Vzhledem k tomu, že jsou zvyklí pouze na ohavné a zákeřné chování Jeremiahe Ratcheta, člověka jako je Joe mezi

sebe rádi přijímají. Joe je pro ně vlastně ztělesnění „něčeho“ nového a ve vesnici nevídaného. To potvrzuje i Ludlowovo vyprávění ze dne, kdy se Joe představil obyvatelům vesnice:

„I stayed in the doorway while Joe stood on the pavement, and I watched as each person approached him. He took whichever hand they offered and enclosed it in his own. At the same time he leaned forward and said something. Whatever it was, it made the women smile and the men straighten up and inflate their chests. I couldn't resist a grin though I didn't quite know how.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Také díky tomu, že Joe Zabbidou vlastně vesničany finančně podporuje, je lidmi z Pagus Parvus vnímán jako hrdina zachránce. Pokud bychom chtěli pojmout vzhlížení vesničanů k „důvěrnému zastavárníkovi“ s mírným nádechem satiry a ironie, mohli bychom s nadsázkou říci, že je Joe vlastně jejich „princ na bílém koni“. V souvislosti s penězi bych ráda zmínila motiv dluhu, který se v příběhu několikrát objevuje. Joe Zabbidou vykupuje od obyvatel Pagus Parvus jejich nejčernější tajemství. Po tom, co vesničané převyprávějí svůj smutný příběh, jim dá Joe určitý obnos peněz, díky kterému mohou splatit své dluhy u krutého Jeremiahe Ratcheta. Tím, že je Joe zbavuje jejich dluhu po finanční stránce, jim vlastně zachraňuje jejich životy a střechy nad hlavou.

Je ale důležité podotknout, že pokud se zde bavíme o dluhu, nejedná se pouze o peníze. Díky tomu, že Joe uleví svědomí nešťastných lidí, je zbavuje i dluhu duševního a zároveň duchovního. V souvislosti s duševním dluhem se samozřejmě bavíme o psychické stránce daného člověka. Díky rozhovoru s „důvěrným zastavárníkem“ člověk velmi uleví svému svědomí, a tak sezlepšuje i jeho psychické rozpoložení. Pokud jde o dluh duchovní, jedná se opět o svědomí. Tentokrát ale ve spojení s morální otázkou dobra a zla (vírou a Bohem), kdy Joe zbavuje „hříšníky“ jejich provinění či hříchu. Není tedy divu, že je tento „důvěrný zastavárník“ vesničany vnímán jako hrdina či zachránce.

5.4. Nepřítel Joe Zabbidou

Ne nadarmo se říká, že „každý dobrý skutek je po zásluze potrestán“. Toto přísloví přesně vystihuje situaci, která nastává během příběhu v knize *The Black Book of Secrets*. Jak jsem již několikrát zmiňovala, Joe v lidech vyvolával rozporuplné pocity. Někdo se ho bál a někdo k němu vzhlížel a obdivoval ho. V předchozí podkapitole se věnuji tomu, že Joe byl

lidmi z vesnice Pagus Parvus vnímán jako hrdina či zachránce. Jelikož je ale lidská mysl prostých lidí velmi snadno ovlivnitelná a lidská hloupost nekonečná, vždy tomu tak nebylo.

Po Joeově příchodu do Pagus Parvus se po vesnici během pár dní rozšířila informace o sympatickém a velmi vstřícném zastavárníkovi, který se zabydlel v malém obchůdku na kopci. Tato novinka nepříjemně překvapila místního „zlouna“ a „krut’ase“ Jeremiahe Ratcheta, který byl zvyklý na to, že ovládá každého člověka z vesnice. Jelikož byl vlastníkem všech domů a bytů a věděl na vesničany spoustu špatných věcí, lidé mu museli být zavázáni a pravidelně mu platit nekřesťanské peníze. Pokud by tak vesničané neučinili, Ratchet neměl sebemenší problém s vyhozením podnájemníků na ulici.

„Jeremiah groaned when he remembered he had lost a considerable sum of money at the card table. There’s nothing for it, he thought. The rents’ll have to go up. Jeremiah liked simple solutions to problems, and rent increases seemed to solve most of his. He did not care about the trouble this caused his tenants.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Zde je patrné, že bezpáteří a bezohledný Ratchet je jakýmsi „vedoucím“ místní vesnice, kterému dělá dobře, když může lidem ubližovat a je zvyklý na to, že mu nikdy nikdo neodporuje. Fakt, že se ve vesnici zabydlel někdo, o kom Jeremiah Ratchet nic nevěděl a nemohl ho nijak ovlivňovat a vydírat, ho samozřejmě velmi znervóznil.

*„The thought of a single one of his tenants owning a pet was too much for Jeremiah. Although he loved to indulge himself in all sorts of extravagances, it galled him to think that others might too. So, in a fit of pique, he dressed and staggered up the hill, red-faces and nauseous, last night’s alcohol seeping through his enlarged pores.“*¹³ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Jaké bylo jeho překvapení, když za ním dokonce díky Joeovi začali postupně přicházet jednotliví vesničané a začali mu splácet své dluhy. Jeremiah Ratchet byl zlostí bez sebe, protože jakmile u něj lidé neměli dluh, neměl nad nimi žádnou moc. Z této situace logicky vyplývá, že pro Ratcheta nebyl Joe hrdina, ale velmi silný protivník. Dokonce bych

¹³ Popis chvíle, kdy služebná Polly sdělila Jeremiahovi informace a domněnky o J. Zabbidouovi. Dívka se domnívala, že je vlastníkem obchodu s chovatelskými potřebami.

se nebála použít slovo nepřítel. Na základě událostí, které se ve vesnici od Joeova příchodu udály, se Jeremiah Ratchet rozhodl jednat a vydal se požádat o pomoc svého velmi dobrého přítele, již zmiňovaného faráře Stirlinga Oliphaunta. Přemluvil ho, aby vystoupil a promluvil k vesničanům skrze slovo Boží, a tím je přesvědčil, že Joe Zabbidou je ďábel a špatný člověk. Stirling Oliphaunt tak učinil.

Zpočátku se mu lidé vysmáli a nevěřili mu. Postupem času však čtenář může vnímat z příběhu určitou změnu chování ze strany obyvatel vesnice Pagus Parvus vůči „důvěrnému zastavárníkovi“. Bohužel, jak jsem již zmínila, lidská hloupost je nekonečná a mysl velmi snadno ovlivnitelná. Smutný je i fakt, jakou sílu mají obyčejné pomluvy. Ať jsou to pomluvy jakékoli, vždy se kvůli nim tvoří pouhé zlo. Po několika zpovědích, dobrých skutcích a vstřícném jednání s lidmi, se vesničané k Joeovi začali obracet zády. I přesto, že některým z nich Joe Zabbidou pomohl v takové míře, že by mu měli být až do konce života vděční, začali ho obviňovat ze lži. Vesničané totiž očekávali, že se Joe postará o osud zlomyslného Jeremiahe Ratcheta a že s ním takříkajíc zatočí. Byli ale velmi netrpěliví, a tak když viděli, že se Jeremiaho nic neděje a nenastává žádná změna v jeho životě, začali osočovat Joea z podvodu a jako „toho špatného“ nakonec označili jeho.

*„‘Ratchet’s time will come,’ said Joe simply. ‘All you have to do is wait. For now, can’t you all be happy that your fortunes have changed?’ ‘But how long must we wait?’ asked Obadiah. ‘You told me Jeremiah would feel the force of your justice.’ Horatio looked towards the crowd. ‘And he told me he’d give him what was coming to him.’ Then it was Perigoe’s turn. ‘I’ve been to him too,’ she said as loudly as she could, ‘and he said he’d make Jeremiah pay.’ “ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)*

V tento moment Joe absolutně nedokáže pochopit lidskou logiku. Nechápe, proč lidé nejsou spokojení díky tomu, že mohou žít jednodušší životy a stále se zabývají jinými věcmi a hledají problémy tam, kde nejsou. Místo toho, aby se zabývali trochou vlastního štěstí, upírají svou pozornost na životy ostatních.

Joe ani nečekal reakci ostatních vesničanů. Tedy těch, kterým nebyla nabídnuta možnost přijít o půlnoci k němu do obchodu a nechat si vykoupit své tajemství. Na jedné straně tedy proti Joeovi stáli lidé, kteří mu svěřili svá tajemství a cítili se momentálně

podvedení. Na druhé straně pak proti němu byli lidé, kteří tuto nabídku nedostali a cítili se ošizení.

„ (...) *'What are you asking about?'* asked another and his neighbour (who had recently sold his own secret) immediately turned to him and began to tell him all about Joe's midnight confessional and the Black Book. Suddenly everyone was talking at once as they realized exactly how many of their fellow villagers had secretly visited Joe Zabbidou at the stroke of twelve. (...) *Whatever the individual's circumstances, the disgruntled crowd, who only moments ago were laughing at Jeremiah, turned United to Joe Zabbidou and fixed him with an icy glare.*“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Nyní byl Joe vnímán jako nepřítel nejen hloupým a krutým Jeremiahem Ratchetem, ale i místními obyvateli, kteří nechali zaslepit svou mysl nedočkavostí a touhou po pomstě. Nejvíce byl Joe překvapený a zároveň i zklamaný v momentě, kdy ho vesničané začali přirovnávat k samotnému Ratchetovi: „*'First you promise to help and now, when we ask for that help, you hide behind words. You are no better than Jeremiah Ratchet himself. In fact, you are worse. He at least does what he says.*““ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007) Jejich zloba byla bohužel silnější než jejich rozum. Vesničané Joea začali dokonce podezírat, že je s Jeremiahem spolčený. Snažil se obhájit, ale marně: „*'You don't understand,' said Joe, trying to make himself heard above discontented mutterings. But he was wasting his time. No one was listening to him any more.*““ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007) Z opěvovaného hrdiny a zachránce se stal rázem pouhý „štvanec“ proti kterému se postavila většina obyvatel vesničky Pagus Parvus. Stalo se přesně to, co si přál lstivý a zlý Jeremiah Ratchet. Zde se opět objevují prvky popisující romantického hrdinu, o kterém jsem se zmiňovala již výše.

K celé situaci se vyjadřuje i malý Ludlow. Sám nechápe, co se s lidmi stalo a proč se k Joeovi začali takto chovat. Jedno věděl ale jistě- ještě nikdy neviděl Joea v takovém stavu, v jakém byl nyní. I přesto, že Joe očekával podobnou situaci, je z obyvatel vesnice Pagus Parvus velmi zklamaný. Také vysvětluje Ludlowovi rozdíl mezi vděkem a nenávistí, mezi kterými je pouze velmi tenká hranice.

*„‘Did you know this was going to happen?’ I asked. ‘Is it because of Jeremiah?’ ‘I don’t know about Jeremiah,’ said Joe slowly, ‘but I must say I expected something like this.’ ‘Why?’ ‘Because there is a fine line between gratitude and resentment. Everyone is happy to accept my money- they smile and say thank you, and go away and forget how badly off they were before I arrived. Then they come back looking for more.’ “ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)*

Joe poukazuje na nevděčnost lidí, na jejich hamižnost a také na fakt, že nedokáží přijmout své vlastní štěstí a být spokojeni s tím, co mají.

5.5. Joe Zabbidou jako posel z jiného světa

V závěru celého příběhu nastává již popisovaná situace, kdy Joe s Ludlowem opouštějí malou vesničku Pagus Parvus a přicházejí k tajemné jeskyni, do které posléze společně vcházejí. Motiv jeskyně může ve čtenáři evokovat Platónovu teorii o jeskyni, kterou se zabývá v díle *Ústava*.

„Jestliže člověk pochopí rozdíl mezi smyslovostí a duchem, pak ví, že nesmí zůstat v jeskyni, ale že je povinen vynaložit námahu a z jeskyně vyjít. Pak ví, že se nesmí vydávat libovůli svých smyslových sklonů (pudů), ale že je jeho povinností jednat podle rozumu. (...)¹⁴

To, jestli Higginsová použila ve svém díle motiv jeskyně na základě Platónovy teorie, je však pouhou domněnkou. Jde navíc o obrácení původního významu – jeskyně Higginsové je duchovním prostorem, protipólem reálného světa.

V závěrečné části příběhu Joe Ludlowovi představuje místnost, která slouží jako jakási „základna“ pro všechny „důvěrné zastavárníky“ z celého světa. Toto místo působí velmi silně na lidské smysly, kdy si člověk připadá jako ve snu. Stejně tak se cítil i malý chlapec, který byl touto místností zcela ohromený.

„When Joe took his hands from my eyes I thought that I must be in a dream, that I had stepped from reality into a world that existed only in the imagination, for how else could this

¹⁴FÜRST, Maria. *Filosofie: Platón- Podobenství o jeskyni*. Praha: Fortuna, 1994.

be? (...) I stared and stared. I think my mouth was wide open. As I looked around the magnificent chambre I felt as if I was seeing for the first time.“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Čtenář zde může Joea vnímat buď opět jako jakéhosi zasvětitel, který přináší Ludlowovi další nové informace a seznamuje ho s novým místem, nebo také jako posla z jiného světa. Jak již bylo zmíněno- Ludlow se cítil jako ve snu. Chlapec měl pocit, že absolutně nevnímá realitu, že se ocitl v naprosto odlišném, snovém světě. Možná tomu tak opravdu bylo. Možná, že Joe byl opravdu poslem, který Ludlowa seznámil s novým světem a zároveň mu dal i možnost výběru, aby se stal součástí tohoto jiného světa a vydal se tak žít naprosto odlišný život.

Autorka ale (v souladu s Tolkienem) zdůrazňuje, že se v první řadě jedná o význam fantazie a o její moc přenést člověka do jiných světů a dimenzí.

6. Životy obyvatel vesnice Pagus Parvus

V díle Fiony E. Higginsové je patrné neustálé prolínání životů obyvatel malé vesničky Pagus Parvus. O tom se sám čtenář může přesvědčit například během vyprávění jejich vlastních tajemství, kdy se mimojiné dozvídá fakt, že životy vesničanů jsou silně ovlivňovány místním „boháčem“ Jeremiahem Ratchetem. Ten si obyvatel vesnice neváží, opovrhuje jimi a má pocit, že mu celá vesnice patří.

„Listen here, Mr. Cabbagehead, or whatever you call yourself. You'll get no business here. You're not needed. These people own nothing of any worth.' Jeremiah laughed meanly and puffed out his chest even more. (...) 'I don't think we need yoursort of help. I help people round here. If they need money they know whom to ask. You'll find I provide for the village.' (...)“ (Higgins, *The Black Book of Secrets*, 2007)

Ze slov Jeremiahe Ratcheta je patrné, že všechny jeho hodnoty jsou zaměřené především na peníze. Je to přesně ten typ člověka, který si myslí, že pokud má peníze, vlastní vše a všechny. Měl pocit, že ho vesničané musejí poslouchat, protože jsou jeho podnájemníky, kteří mu dluží spoustu peněz.

Právě vzájemné vztahy obyvatel vesnice Pagus Parvus jsou dalším tématem tohoto tajemného příběhu. Všichni vesničané mají jeden zásadní problém a to ten, že udělali „něco špatného“ nebo že někomu ublížili. A právě díky Joeově pomoci a možnosti přijít „ke zpovědi“ do jeho obchůdku měli pocit většího duševního klidu.

Je velmi důležité podotknout, že všichni vesničané, kteří absolvovali půlnoční rozhovor s Joem, přiznali, že svůj čin neudělali záměrně a velmi ho litují. Zde je zásadní právě motiv lítosti, díky kterému nejsou obyvatelé vesničky Pagus Parvus pouze černobílými postavami. Naopak si čtenář může opět uvědomit fakt, že lidé během svých životů mohou chybovat a dopustit se tak špatných či zlých skutků, i když neúmyslně. Opět bych ráda poukázala na možný náboženský podtext. Na motivu lítosti je dodnes založena právě zpověď hříšníků, kteří chtějí ulevit svému svědomí a projevují tak lítost. Avšak můžeme opět pouze diskutovat, jestli Higginsová použila motiv lítosti na základě náboženství či nikoliv. Přítomost lítosti v doznání k trestnému činu se posuzuje například i u soudu.

Zprvu může čtenář zásadní zlo hledat právě u vesničanů, kteří se dopustili zlých činů. Avšak později si uvědomuje, že skutečné zlo je někde jinde, než v nitru těchto nešťastných lidí. Ztělesněním skutečného zla příběhu je již několikrát zmiňovaný „boháč“ a „hrubián“ Jeremiah Ratchet. Podstatný rozdíl mezi zlem vesničanů a zlem Jeremiahe Ratcheta je ten, že Jeremiah Ratchet zlé skutky koná záměrně. Je to pouhopouhý prospěchář, který vše dělá za účelem vydělání si peněz na úkor ostatních. Ratchet je také velmi chamtivý. Veškeré své skutky má skutečně promyšlené a provádí je bez soucitu a špetky lítosti.

Závěr

Jak jsem již zmínila v úvodu, cílem mé bakalářské práce byla interpretace díla Fiony E. Higginsové v souvislosti s motivem zkoušky a setkání. Na základě zmíněné literatury jsem se pokusila blíže přiblížit pojmy jako motiv setkání, motiv zkoušky a další. Dále jsem se zaměřila na relativitu dobra a zla, která hraje v díle *The Black Book of Secrets* důležitou roli. Hrdina během své cesty získává cennou zkušenost díky poznání relativity dobra a zla, a tím pádem je schopný přijmout sám sebe i se svou minulostí. K tomuto smíření hrdina dochází také prostřednictvím fantazie a díky dobrodružství, které zažívá s neznámým poutníkem v magickém prostoru.¹⁵ Autorka ve svém díle také poukazuje na fakt, že i když chce člověk konat dobro, velmi často se stává, že z dané situace nakonec vyjde zlo. Příkladem jsou jak záměry hlavního hrdiny Ludlowa, tak i záměry obyvatel vesnice Pagus Parvus. Své činy nekonali se špatným cílem, ale bohužel nepřinesly dobro, nýbrž zlo.

Také bych ráda zmínila fakt, že i přes odmítavý postoj autorky k náboženskému podtextu jejího díla, je dílo skutečně „protkané“ množstvím náboženských příběhů¹⁶, na základě kterých autorka vyobrazuje archetyp nepochopeného a odmítnutého hrdiny.¹⁷

¹⁵ Jako magický prostor je zde myšlená nejen Joeova zastavárna, ale i jeskyně na konci příběhu

¹⁶ Příkladem je příběh Adama a Evy, který zmiňuji v podkapitole 4.3. s názvem „Smíření Ludlowa Fitche“

¹⁷ Zde máme na mysli Joea Zabbidoua, který byl v jednu chvíli ve vesnici absolutně nepochopen

Bibliografie

Primární literatura

HIGGINS, Fiona E. *The Black Book of Secrets: Tales from the Sinister City*. Londýn: Macmillan Children's Books, 2007.

Sekundární literatura

HIGGINS, Fiona E. *The Phenomenals: A Tangle of Traitors*. Londýn: Macmillan Children's Books, 2013.

BACHTIN, M. M., *Román jako dialog*. Praha: Odeon, 1980.

HODROVÁ, Daniela, *Román zasvěcení*. Praha: H&H, 1993.

ŠKLOVSKIJ, Viktor. *Teorie prózy*. Praha: Akropolis, 2003.

OTTO, Jan. *Ottův slovník naučný: Ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*. Praha: Knihhtisk J.Otto, 1895.

HUME, Kathryn. *Fantasy and Mimesis*. New York: Methuen Publishing, 1984.

FÜRST, Maria. *Filosofie: Platón- Podobensství o jeskyni*. Praha: Fortuna, 1994.

HUNT, Peter (ed.). *Literature for Children: Contemporary Criticism*. Londýn, New York: Routledge, 1992.

Internetové zdroje

Independent.ie: Fiona's new book to again be a favourite [online]. 2008 [cit. 2016-04-26]. Dostupné z:
<http://www.independent.ie/regionals/braypeople/news/fionas-new-book-to-again-be-a-favourite-27621452.html>

RTE ONE: Fiona E Higgins [online]. 2008 [cit. 2016-04-26]. Dostupné z:
<http://www.rte.ie/tv/theafternoonshow/2008/0407/fionahiggins571.html>

Lovereading4kids: Fiona E Higgins- Author [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z:
<http://www.lovereading4kids.co.uk/author/1294/F-E-Higgins.html>

Livemint: Dark adventures in Pagus Parvus [online]. 2007 [cit. 2016-04-26]. Dostupné z:
<http://www.livemint.com/Leisure/VLT7eqzr24eHPsf3tcCrJ/Dark-adventures-in-Pagus-Parvus.html>

The Telegraph: Parable of the talent [online]. 2007 [cit. 2016-04-26]. Dostupné z:
<http://www.telegraph.co.uk/culture/books/bookclub/3662278/Parable-of-the-talent.html>

Fantasy Magazine: Is it Science Fiction or Science Fantasy? [online]. 2007 [cit. 2016-04-26]. Dostupné z:
<http://www.fantasy-magazine.com/non-fiction/is-it-science-fiction-or-science-fantasy/>

Čtesyrád. In: *Http://www.ctesyrad.cz/* [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z:
<http://www.ctesyrad.cz/nejctivejsi/fantasy>

PanMacmillan: F.E.Higgins [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z:
<https://www.panmacmillan.com/authors/f-e-higgins>

